

נג:

עין משפט
נר מצוה

קמח א מ"י מ"ז מ"ח
משלה ל"י:

האיש מקדש פרק שני קידושין

מסורת הש"ס

16 (בכמ"י: תרגמה רב
יבא סבא קמיה דרב
פסא.) 17 (בכמ"י: דעמח.
וקן לקמן.) 18 (א
משלה ל"י: ג"מ. מוסמח
דמשלה ש"ב. ד.) 19 (א
דמח. 20) 20 (א
ה. טו.) 21 (בכמ"י:
וקידושין לריבן שיהי משה.
22) 23 (בכמ"י: טפף אפיל.
וכ"י מהח"ס.) 24 (א.
ט.) 25 (ע"ע ח"ס: כבוד
ד"ה: וכן ע"י הטעם
ח"ס: סוכה לה. פריה
לפ"י.) 26 (אפ"י קל"ה.
27) 28 (א: משלה ל"י.
ע"ש.) 29 (א: משלה ל"י.
משל.)

גליון הש"ס

ח"ס: ד"ה: א"ו: ח"ס:
הואיל וכן ר"ה ש"ס
לאב"י: ע"י כ"מ: ד' ע"ה
מדי: כ"ה:

הגהות הב"ח

16 (א: ש"י: ד"ה: מ"י: וכן
באוב"י: אלא ל"ה: וכן)

הגהות מור"ב

רנשבורג

16 (א: ח"ס: ד"ה: א"ו: וכן
והואיל וכן בגליון א"י.
ע"י ש"ס: שג"ה: ח"ס: פ"ט
ל"ד: דף: פ"ו: ע"ה: א"ו: וכן)

מוסף רש"י

חגוני כבעל הבית.
הפקדון אלא מעי הרי
הוא כבעל הבית. ששט
נעל בחיובין כשולחני וכן
ק' וכן ק' לא יע' כן
(מש"ב: כ"א.) בשולחני.
למש"ס: ח"ס: ח"ס: ח"ס: ח"ס:
למ"ק: כשולחני ל"ה: ח"ס:
כשולחני: ח"ס.

ולאו ממילא שמעט מינה. בתמיה מדמתיב קדש ישראל לה' ראשית
מנואלו כתרומה הם לו וש"מ תרומה נמי היא קדש לה': אמר
קרא. גבי מעשר לה' הוא בהוייתו היא לה': שמעיה מיניה דר'
יוסן מרבי. טעמא דמתמריד' בני דמתני דקמני כה בשוגג לא קידש
שגגת מעשר לר' יהודה הואיל וזית
ליה מעשר ממון הדיוט הוא אמאי
בשוגג לא קידש ושגגת הקדש לר"מ
כיון דלית ליה במזיד קידש שוגג
מאי שגג: ושניסא אין אשה מתקדשת
בכף. כלומר שמעיה מר' יוחנן
טעמא דמתני בני דמתני דליירי
בשגגות ומני מנא דיןן דתרויהו
אין אשה מתקדשת בכף: הורא לפי
שאין אשה רואה. כדלח מינייהו
פירש לפי שאין אשה רואה אם היתה
יודעת שהוא כן לא קבלתו לנסי
קידושין והו' ליה קידושין טעות:
והורא לפי שאין קדושת רואה.
דנפקא מינה דבההיא דפרשי כה ר'
יוסן לפי שאין אשה רואה אם
דקדוה ואמרה רואה אני ואינה
בשגגת אלא לר' זכריה לבדוק אמת
דמסמחא מינח ניחא ליה: ולא ידענא
כי מינייהו. באיזה מהן מלה באשה
ואילו מלה בגמיה: משום טירחא
דאורחא. להגרינה להעלותו לירושלים:
ממילא. כגמס כלל טורח: דניחמיל
הקדש על ידיהו. שהוא דבר אסור
וקראן הכתובים מועלי מעל ואם
קידושין הן הרי נתחלל שו' היא
הולאמו כשהולאו מרשות גבוה ומתנו
לה: ור' יעקב. דאמר לא ידעינן
הי מינייהו אמר לך אטו אפיכא נמי
מי ליכא לפרושי ולמימר דמעשר לפי
שאין שניהן רואים ובהקדש לפי שאין
אשה רואה: משום אונסא דאורחא.

ולאו ממילא שמעט מינה תרגמה ר' רבין סבא
קמיה דרב אמר קרא הוא בהוייתו יהא:
ובהקדש במזיד קידש בשוגג לא קידש דברי
ר"מ ר"י אומר בשוגג קידש במזיד לא
קידש: א"ר יעקב שמעיה מינה דר' יוחנן
דרתי שגגת מעשר דר' יהודה שגגת הקדש
דר"מ שגגת אין אשה מתקדשת בהם
הורא לפי שאין אשה רוצה והורא לפי שאין
שניהם רוצים ולא ידענא הי מינייהו אמר
ר' ירמיה נחוי אגן מעשר אידי לא ניחא
לה משום טירחא דאורחא איהו ניחא ליה
דניקני איתתא ממילא אלא הקדש תרוייהו
לא ניחא להו ד' דנתחיל הקדש על ידיהו
ור' יעקב אמר איפכא מסתברא מי לא
איכא למימר מעשר אידי לא ניחא לה
משום טירחא דאורחא איהו לא ניחא ליה
משום אונסא דאורחא אלא הקדש בשלמא
אידי לא ניחא לה דנתחיל הקדש על ידה
אלא איהו מי לא ניחא ליה דניקני איתתא
ממילא בעא מיניה רבא מרב חסדא אשה
אין מתקדשת מעות מהו שיצאו לחולין אמר
ליה אשה אין מתקדשת מעות היאך יצאו
לחולין בעא מינה רבי חייא בר אבין מרב
חסדא כמכר מאי אמר ליה אף במכר לא קנה
איתביה ח' חגוני כבעל הבית דברי ר"מ ר'
יהודה אומר ח' חגוני כשולחני עד כאן לא קא
מיפלגי אלא דמר סבר ח' חגוני כשולחני ומר
סבר ח' חגוני כבעל הבית אבל דכולי עלמא
אם הוציא מעל רבי מאיר לרביו דר' יהודה
קאמר לדידי אם הוציא נמי לא מעל
אלא לדידך אודי לי מיהא דחגוני כבעל
הבית ואמר ליה לא כשולחני אמר רב
חזרני

דבעי לקבילי עליה אונסא דאורחא לא הוה מקדשה לה ביה
דשכיח לאיתנוסי טפי גבי איתתא מגבירא. א"י: לא רמי אחריתו
עליה לא ניחא ליה דליתניס מינה פן תיעבד ותאמר לו קידשתי
דכדכר שלא נהימתי בו: בשלמא אידי לא ניחא לה דניחמיל הקדש
על ידה. דמה הגאה יס לה בחילולו אם לא קבלתו יעטרך זה
לקדשה בהיתר משלו: דניקני איתתא ממילא. ואע"פ שעליו לשלם
להקדש השחא מיהא ניחא ליה שמה אין לו משלו עכשיו כלום: אשה.
הא קאמרין דלינה מקודשת בשגגת הקדש לרבי מאיר: משום מהו
שילא לחולין. להניח מהן עמה חיה יתחייב בהן קרבן מעילה: היאך
ילא לחולין. כמה ילא מרשות הקדש אחרי שאין דבריהם קיימין: כמכר
מאי. לקח החפץ במעות הקדש בשוגג לרבי מאיר קנה או לא קנה: לא
קנה. ולא ילא מעות לחולין ואין מעילה לרבי מאיר בהקדשות אלא
באוכל אוכלי הקדש אבל המזיז מעות הקדש אין לו מעילה ככל מקום
שהן שם הקדש עליהם: חגוני כבעל הבית. משנה היא במעילה א' גזר
המפקד מעות אלא שולחני אם לרובין לא ישתמש בהם לסיפק אם הוציא
לא מעל הגזר אלא שולחני ואם מותרים ישתמש בהם לסיפק אם הוציא
מעל הגזר דברשומיה עבד דמידע ידע דשולחני לר' למעות מדיר אבל
בע"כ בין כך ובין כך לא ישתמש בהן דלאו אדעתא דהכי אפקדינהו גביה דסתם בע"כ ולא
הגזר דשפקדו: חגוני כבע"כ. שאינו לר' תמיד למעות שנתנים לו פירות וכל מכה מוחסם באשראי ודי לו במיעוט מעות שבידו ר' יהודה אומר
חגוני כשולחני: אבל דר"ע. המזיז מעות הקדש מעל אחד מהם אלמא כמכר לר' מאיר קנה דאם לא קנה היאך ילא מעות לחולין: לדידי. אם
הוציא לא מעל לא זה ולא זה שאין מעילה במעות אלא באוכלין: (א) לדידך. דיש מעילה במעות: אודי לי מיהא דחגוני כבע"כ. והוא מעל ולא גזר
דלאו דברשומיה עבד וא"ל ר' יהודה לא מודיעא לך כהא אלא כשולחני הוא ומעל גזר דמידע ידע דלר' תמיד למעות לקנות סמוכה:
חזרני

איהו לא ניחא ליה משום אונסא דאורחא. פי' כקונטרס דעל
כרח אונסא דאורחא עליה דדידה רמיא שהמעשר אין כאן
בו שיה פרוטה שלא ניתן להוציא אלא בירושלים שאפי' ימכרנו דמיו
נתפסין בקדושתו וקידושין לריבין שיהו שיה שיה פרוטה א
היה ידע מעיקרה דמעשר היו כיון
דבעי לקבילי עליה אונסא דאורחא
לא הוה מקדש לה ביה דשכיח
לאיתנוסי גבי איתתא טפי מגבירא
לשמעיה ממון פירושו שלא יחולו
הקידושין במזיד עד שיהו בירושלים
וקשה דפרין בכבודות' (דף ט: ו) והרי
מעשר שהקפידה תורה כנסף לורה
פי' כשפודה אותו לר' לפדותו כנסף
יש בו לורה וקאמר ר' יהודה
הקונטרס שאיזעלם ליה הקפידה
אמר שיגמרו עד שיהיה המעשר
בירושלים ואיזעלם ליה הקפידה
תורה כנסף לורה דכמ"י (דג"ס יד)
וגמ' הכסף ככל אשר תאהב נפשך
אלא ש"מ מקודשת אפי' בגבולין אם
קבלה את המעשר לכן ג"ל כפירושו
הקונטרס שני דפירש אי נמי אפי'
לדון אחריות מוטל עליו לא ניחא ליה
דקיימו לה מרעומת עליה לומר לו
קדשתי דכדכר שלא הועיל לר' מיהו
דמעשר הכא דמתני איירי
בגבולין ואפי' קאמר ר' יהודה
דמזיד קידש דמעשר ממון הדיוט
הוא וכן משמע לקמן (דף נד:)
קאמר הפודה מעשר שני שלו מוסף
חומש ומוקי לה כר' יהודה א והוא
ע"כ בגבולין איירי דאי בירושלים
אין פודין בו מעשר שני אלמא
שמעיה דמעשר שני ממון הדיוט הוא
לר' יהודה אפי' בגבולין וקשה מפרק
חלק (פסחין דף ק:): דמשמע תסם
דגבולין כ"ע לא פליגי דממון גבוה
גבי עיטם מעשר שני ר"מ פוטרי לן
התלה וחכמים מתייבין ואמר רב
הקדש מחוקק כמעשר שני בירושלים
ד"מ סבר ממון גבוה הוא ורבינן
סברי ממון הדיוט הוא אבל בגבולין
דברי הכל פטורים ו"ל דאע"ג דלר'

היה ממון הדיוט הוא אפי' בגבולין
עיסה היא להתחייב כגמלו * והואיל ואין כרואה שם לאכול:
אך במכר לא קנה. ולא ילאו מעות לחולין ואין מעילה לר"מ אלא
באוכל אבל במזיז הקדש אין לו מעילה דכל מקום
שהוא שם הקדש חל עליו דכל היכא דאיתא צי גזר דרמחמא איתיה'
כיון דאי הוה ידע לא הוה מסיק אבל במזיד קידש דר"מ לטעמיה
דאמר הקדש במזיד מתחלל ומסיק לה מקרא (ו) (או מעלה מעל) ואין
מעילה אלא בשני' כלומר במזיד דאם ירצה לגזולו יקנו מיד וזה
שינה היכא דקידש במזיד וראה (ט) מעלה מעל הוה במזיד דכמ"י
(במדבר ה) גבי סוטה גבי איש כי משטה אשתו ומעלה בו מעל
והתם על כרחך במזיד קאמר דודאי כשמונה מזיזה היא וקרא
דונתן הכסף וקם לו למזוה בעלמא דכלאו כסף הוא מתחלל אם ירצה
לגזולו ומיהו כמעשר קאמר רבי מאיר דבין בשוגג ובין במזיד לא
קידש דמעילה הוא דגלי קרא דמזיד מתחלל אבל מעשר דכל
היכא דאיתא שם מעשר עליו ורבי יהודה סבר ממון בעלים הוא ולכן
במזיד קידש דממונה הוא אבל בשוגג לא משום טירחא דאורחא:
כמתנת

היה ממון הדיוט הוא אפי' בגבולין רב חסדא דלאו
עיסה היא להתחייב כגמלו * והואיל ואין כרואה שם לאכול:
אך במכר לא קנה. ולא ילאו מעות לחולין ואין מעילה לר"מ אלא
באוכל אבל במזיז הקדש אין לו מעילה דכל מקום
שהוא שם הקדש חל עליו דכל היכא דאיתא צי גזר דרמחמא איתיה'
כיון דאי הוה ידע לא הוה מסיק אבל במזיד קידש דר"מ לטעמיה
דאמר הקדש במזיד מתחלל ומסיק לה מקרא (ו) (או מעלה מעל) ואין
מעילה אלא בשני' כלומר במזיד דאם ירצה לגזולו יקנו מיד וזה
שינה היכא דקידש במזיד וראה (ט) מעלה מעל הוה במזיד דכמ"י
(במדבר ה) גבי סוטה גבי איש כי משטה אשתו ומעלה בו מעל
והתם על כרחך במזיד קאמר דודאי כשמונה מזיזה היא וקרא
דונתן הכסף וקם לו למזוה בעלמא דכלאו כסף הוא מתחלל אם ירצה
לגזולו ומיהו כמעשר קאמר רבי מאיר דבין בשוגג ובין במזיד לא
קידש דמעילה הוא דגלי קרא דמזיד מתחלל אבל מעשר דכל
היכא דאיתא שם מעשר עליו ורבי יהודה סבר ממון בעלים הוא ולכן
במזיד קידש דממונה הוא אבל בשוגג לא משום טירחא דאורחא:
כמתנת

מוסף תוספות
א ולפירושו זה משמע
שאין בו אלא טורח
מנוסע בירושלים וכי
מילת מיניה טירחא
ואונסא דאורחא אינו שוה
כאן פרוטה שאם היה כ"כ
פן המעשר שהיה שיה
כמאן פירוטה היה
מתקדשת ח"ס: הרא"ש
ב נבי א דאמר ר' יהודה
פטר חבור בהנאה ממינס
ומפטר משום דלא מעיני
דבר שהקפידה עליו תורה
לדורות כשה ומתו
בהנאה ופ"ק. וס.
ג כלומר סמוכה בהנאה
בגבולין אפי' שהקפידה
עליו תורה שאינה מותר
בגבולין אלא כנסף צורה.
ס. ד ומיהו קשה לפי
זה דהויל למיב' תרוייהו
לא ניחא להו משום
אונסא דאורחא ר"ל
דניחא ליה לפרושי טעמא
אחרונה גבי דורה דאפי'
קביל עליו אחריות מינס
לא ניחא לה משום טירחא
דאורחא. ס. נתי'
מדרש"א על רש"י דר'
מינס (אונסא).
ה דבירושלים לא שייך
טירחא דאורחא. ח"ס
הרא"ש. ו. ולא קרינן ביה
ערוסותים בגבולין ח"ס
הרא"ש.

חוס' ר"י הוקן

בהיותו ירא. קדש לה'.
תתנו. טעמא דתתני
כדי דמתתני דתני לר'
יהודה בשוגג לא קדש
אפי' הא אית ליה
לר' יהודה מעשר כמון
הדיוט הוא. והקדש לר'
מאי. (בכ"א) (בכ"א)
יהו' טעמא שהיא אית
יוצא. ונפק מינה שאם
דקדוה ואימרת ויצא שם
אין צריך לבדוק אותו
המסמחא ניחא ליה. טירחא
דאורחא. ע"כ להעלותו
לירושלים. דתחיל. שאם
הם קדושין הרי מתחלל
שו' היא הוצאתו והוא
דבר אסור. ור' יעקב.
דלא ידע הי מינייהו.
אכסא דאורחא. עליה רמי
שהמעשר אין בו כאן ש"ס
שלא ניתן להוציא (וחין
לירושלים. ואפילו מסכרו
דמיו נתפסין בקדושתו.
איתתא שביחא לאתנוסי
טפי מגבירא. פסילא.
ואע"פ שעליו לשלם
הקדש השחא ויהא
ליה שאם אין לו עתה
כלום. שיצאו לחולין.
להנות בהן מפתח. ושגגת
הקדש לר' מאיר בני
קרא יצאו. כמאי יצאו
דירוש הקדש אחרי שאין
דבריהם קיימים. כמכר
מאי. אם קנה חפץ
במעות הקדש לר' מאיר
כשוגג קנה או לא קנה.